

11.Sınıf Müzik Kazanım Listesi ve Açıklamaları

11.A. DİNLEME – SÖYLEME

11.A.1. İstiklâl Marşı'nı doğru ve etkili söyler.

- Bireysel ve toplu söyleme etkinliği düzenlenir.
- İstiklâl Marşı'nın beste yarışmasına giren diğer bestelerini dinleme etkinliği yapılır.

11.A.2. Temel durumdaki majör-minör akorları seslendirir.

- Akorların yapısı açıklanarak özellikleri tanıtılır.
- Öğrenilen tonalitelerdeki akorlar ile ilgili işitme ve seslendirme çalışmaları yapılır.
- Akorlar ile ilgili etkinlikler sadece öğrencilerin işitme duyularını güçlendirmeye (potansiyeline ulaştırmaya) ve sesleri ayırt etme yetilerini geliştirmeye yönelik olarak tasarlanmalı ve oyunlaştırılarak verilmelidir. Öğrenciler akorlarla ilgili kuramsal olarak sorumlu tutulmamalıdır.

11.A.3. Marş ve şarkı dağarcığını geliştirir.

- Öğrencilerin vatan sevgisi, kahramanlık ve gençlik konulu marş ve şarkıları dağarcıklarına eklemeleri sağlanır.

11.A.4. Dinlediği Türk halk müziği ozanlarının ve âşıklarının eserlerini tanır.

- Türk halk müziği ozanlarının ve âşıklarının eserleri dinletilir. Bu eserlerin özellikleri (yöresi, usulü, makamı, hikâyesi) vurgulanır.
- Ozanların eserlerinde işlenen sevgi ve saygı kavramları vurgulanır.

11.A.5. Türk müziğine ait makamsal eserleri seslendirir.

- Segâh ve hüzzam makamlarında kuramsal ayrıntıya girilmeden makamlarla ilgili dinleme, söyleme ve makamsal etkiyi hissetme çalışmaları yapılır.
- Segâh ve hüzzam makamlarında bestelenmiş seçkin eserler dinletilir ve eserlerin seslendirilmesine yönelik çalışmalar yapılması sağlanır.
- Farklı bölgelere ait eserlere (türkü, şarkı) yer verilir.
- ç) İlgili her makam Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eserlerinden örneklendirilir.

11.A.6. Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülerden örnek eserler seslendirir.

11.A.7. Müzik çalışmalarını sergiler.

- Öğrencilere konser esnasında (eserlerini yönetirken, çalgılarını ve seslerini kullanırken) beden dilini doğru kullanmanın, öz güven ve liderlik özelliklerine sahip olmanın gerekliliği vurgulanır.

11. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

11.B.1. Aksak ölçüleri tanır.

- 5/8'lik ve 7/8'lik aksak ölçülerin ritmik yapıları açıklanır ve bu ölçülerin vuruşları ve usul darpları gösterilir.
- 5/8'lik ve 7/8'lik eserleri dinlerken veya seslendirirken vuruşların yapılması sağlanır.

11.B.2. Türk müziğinin makamsal yapısını tanır.

- Türk müziği ses sistemi ve notasyonuna yönelik aşağıda istenilen tüm çalışmalar hem Türk halk müziğini hem de Türk sanat müziğini kapsamalıdır.
- Segâh ve hüzzam makamlarında kullanılan ses değiştirici işaretleri tanımaya yönelik çalışmalar yapılır.
- Segâh ve hüzzam makamlarını dizi, durak, güçlü, seyir, donanım vb. özellikler bakımından tanır.

11.B.3. Yatay ve dikey artık dördü-eksik beşli, altılı, yedili aralıkları tanır.

- Aralıkların özellikleri (büyük aralık, küçük aralık, artık aralık, eksik aralık) tanıtılır.
- Aralıklar ile ilgili işitme ve seslendirme çalışmaları yapılır.
- Aralıklar ile ilgili etkinlikler sadece öğrencilerin işitme duyularını güçlendirmeye (potansiyeline ulaştırmaya) ve sesleri ayırt etme yetilerini geliştirmeye yönelik olarak tasarlanmalı ve oyunlaştırılarak verilmelidir. Öğrenciler aralıklarla ilgili kuramsal olarak sorumlu tutulmamalıdır.

11.B.4. Temel durumdaki majör-minör akorları oluşturur.

- Akorların oluşturulmasında kullanılan diziler öğrenilen tonaliteler ile sınırlıdır.

11.B.5. Diyez ve bemol sırasına göre şarkının tonunu belirler.

- Diyez ve bemol sırasına göre tonların nasıl bulunacağı gösterilir.
- Seçilen şarkılar iki diyezli ve iki bemollü majör-minör tonaliteler ile sınırlandırılır.

11. C. MÜZİKSEL YARATICILIK

11.C.1. Var olan ezgiye uygun ritim eşliği düzenler.

- Öğrenciden ritim cümlesi oluşturması istenir.

11.C.2. Kendi ezgisini oluşturur.

- Öğrenciden ezgi cümlesi oluşturması istenir.

11.C.3. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.

- Öğrencilerin kendi müzik çalışmalarını (beste, düzenleme vb.), bilgisayarlı müzik kayıt teknolojilerini kullanarak kayıt altına almaları sağlanır. Örneğin öğrenciler bireysel olarak veya grup oluşturarak, eser ve çalışmalarını, nota yazım programları ile notaya alma; müzik ve ses düzenleme programları ile de kaydetme ve düzenleme etkinlikleri yaparlar.
- Öğrenciler müzikle ilgili yapacakları araştırma ve çalışmalarda millî birlik ve beraberlik temalarından yararlanmaları hususunda yönlendirilir.
- İnternet ortamında müzik dinlerken siber güvenliği ve etik kurallara dikkat edilmesi gerekliliği hatırlatılır.

11.C.4. Müziği diğer sanat dalları içinde kullanır.

- Öğrencilerden sanat etkinliklerinde (resim sergisi, şiir dinletisi, tiyatro ve dans gösterisi vb.) kullanılmak üzere uygun müzik örnekleri hazırlamaları istenir.

11.D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

11.D.1. 19. yüzyıl Türk müziğinin genel özelliklerini açıklar.

- 19. yüzyıl Türk müziğine ilişkin araştırma yapılarak elde edilen bilgilerin sınıfta paylaşılması sağlanır.
- Sultan II. Mahmud Han, Sultan Abdülmecit Han, Sultan Abdülaziz Han ve Sultan V. Murad Han gibi 19. yüzyılın musikîşinas Osmanlı padişahlarını müzikle ilgili olarak eserleri, yorumculukları ve fikirleri açısından tanır.
- 19. yüzyılın önemli bestecilerinden İsmail Dede Efendi, Hacı Arif Bey, Şevki Bey, Zekai Dede Efendi, Haşim Bey, Kemenceci Nikolâki, Dellâlzâde İsmail Efendi ve dönemin musikîşinaslarının Türk müzik tarihindeki yeri ve önemi vurgulanır.
- ç) 19. yüzyıl bestecilerinin eserlerinden örnekler tanır.
- 19. yüzyıl Türk müziği sesli ve görüntülü kayıtlardan (fotoğraf, resim, video, ses kaydı vb.) yararlanılarak tanıtılır.

11.D.2. Ozanların ve âşıkların Türk Halk müziğine katkılarını açıklar.

- Ozanlık, âşıklık geleneğinin kültürümüzde ve sanatımızdaki yeri ve önemi üzerinde durulur. b) Oğuzlar döneminden, Dede Korkut; 16. yüzyılda Âşık Kerem, Köroğlu; 17. yüzyılda Karacaoğlu, Gevheri, Âşık Ömer; 19. yüzyılda Âşık Dertli, Erzurumlu Emrah, Seyrani, Âşık Zülali, Dadaloğlu, Sümmâni; yakın tarihimiz ve günümüzde Âşık Veysel, Âşık Reyhani, Âşık Çobanoğlu, Abdurrahim Karakoç, Daimi, Dursun Cevlani, Âşık Şeref Taşlıova, Çukurovalı Âşık Kara Mehmet; saz (bağlama) şairi olmadığı hâlde şiirleri halk müziğine konu olan Yunus Emre, Pir Sultan Abdal ve eserleri hakkında kısa bilgi verilir.

11.D.3. Romantik Dönem müziğinin genel özelliklerini açıklar.

- Romantik Dönem müziğinin genel özellikleri ve bestecileri ile ilgili araştırma yapılması ve bu bestecilerin eserlerinden oluşan dinleti düzenlenmesi sağlanır.
- Romantik Dönem bestecilerinin (Niccolo Paganini, Franz Schubert, Franz Liszt, Frederic Chopin, Pyotr Ilyich Tchaikovsky vb.) eserlerinden örnekler dinletilerek Romantik Dönem müziğinin özellikleri tanıtılır.

11.D.4. 20. yüzyıldan günümüze Klasik Batı müziğinin gelişimini ve genel özelliklerini açıklar.

- 20. yüzyıldan günümüze Klasik Batı müziğinin genel özellikleri ve bestecileri ile ilgili araştırma yapılması ve bu bestecilerin eserlerinden oluşan dinleti düzenlenmesi sağlanır.
- 20. yüzyıldan günümüze Klasik Batı müziği bestecilerinin (Claude Debussy, Maurice Ravel, Arnold Schönberg, Igor Stravinsky, Erik Satie, Carl Orff, Paul Hindemith, George Gershwin, Leonard Bernstein gibi) eserlerinden örnekler dinletilerek bu dönem müziğinin özellikleri tanıtılır.

11.D.5. Dinlediği değişik türdeki müziklerden hem bireysel hem de ortak sınıf arşivini geliştirir.

- Öğrencilerin müzik alanı ile ilgili edindikleri veya ürettikleri her türlü çalışmayı (eser ses kayıtları, nota yazıları vb.) sınıflandırıp çeşitli bilişim teknolojisi gereçlerinin (bilgisayar, çeşitli bellek birimleri vb.) desteğiyle gerek yazılı gerek sayısal (dijital) veri olarak bir müzik arşivi oluşturmaları sağlanır.
- Öğrencilerin dünyanın farklı bölgelerine ait müzik türlerini araştırmaları, buldukları örneklerden oluşan bir dinleti düzenlemeleri sağlanır.
- Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eserlerinden dağarcık oluşturmaları sağlanır.
- ç) Farklı kültürlerle saygı duymanın gerekliliği vurgulanır.

- İnternet ortamında müzik dinlerken siber güvenliğe ve etik kurallara dikkat edilmesi gerekliliği hatırlatılır.

11.D.6. Müzik biçimlerini (formlarını) ayırt eder.

- Türk müziği biçimlerini (kâr, kâr-ı natık, beste, ağır semai, yürük semai, peşrev, saz semaisi, longa, köçekçe, sirto, mandıra, oyun havası, zeybek, çiftetelli vb.) sınıflandırarak bu biçimlere ait örnek dinletilerle Türk müziği biçimlerinin ayırt edilmesi sağlanır.
- Batı müziği biçimlerini (süit, opera, sonat, rondo, konçerto, senfoni vb.) sınıflandırılarak bu biçimlere ait örnek dinletilerle Batı müziği biçimlerinin ayırt edilmesi sağlanır.

11.D.7. Atatürk'ün müzik eğitimi için yurt dışına gönderdiği sanatçıları ve onların eserlerini tanır.

- A. Adnan Saygun, C. Reşit Rey, U. Cemal Erkin, H. Ferit Alnar, N. Kazım Akses ve eserleri hakkında bilgi verilir.
- Sanatçıların eserlerinden oluşan dinleti etkinliklerinin düzenlenmesi sağlanır.

11.D.8. Çalgı türlerini tanır.

- Türk müziği çalgıları üflemeli, telli, yaylı ve vurmali çalgılar şeklinde sınıflandırılır.
- Batı müziği çalgıları üflemeli, telli, yaylı, vurmali ve klavyeli çalgılar şeklinde sınıflandırılır.